

K. R., Andrzej Winiarski

Nowa publikacja o kościółku Św. Witalisa we Włocławku

Studia Włocławskie 7, 475-476

2004

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Trzeci rozdział autor poświęca lekarzom przebywającym w obozach koncentracyjnych i jenieckich w Łodzi, Kutnie, Żaganiu, Sachsenhausen, Potulicach, Alten-Grabow, Grossenheim, Zeithain w Saksonii oraz Hadamar, Bitburg, Stuttgart, Bremie i Dachau. Wśród nich wymienia: Władysława Balewskiego, Stefana Bogusławskiego, Leona Konkolewskiego, Jana Kumelowskiego, Marcelego Łukowicza, Mieczysława Mielżyńskiego, Mariana Mroczkowskiego, Jana Kantego Raszkie, Stanisława Witolda Romana, Józefa Skowrońskiego, Eugeniusza Turyna i Stefana Władysława Smoleńskiego.

Ostatni rozdział pracy dotyczy lekarzy ściganych przez okupanta. Należą do nich: Tamara Berdziejew, Henryk Chyrczakowski, Zdzisław Dandelski, Wieńczyśław Doński, Władysław Franciszek Goławski, Maria Felicja Jachimowska, Bogdan Jasiński, Wojciech Jedlina Jacobson, Bogumił Krippendorf, Tymoteusz Marian Napiórkowski, Leon Olszewski, Stanisław Zmysłony, Zenon Ziółkowski i Marian Franciszek Żurawski.

Doceniając ogrom podjętej przez autora pracy, trzeba zauważyć, że „środowisko lekarskie należy do tych grup społecznych, które zawsze wzbudzają zainteresowanie. Cóż dopiero, gdy chodzi o generację lekarzy, których profesja, sama przez się wystarczająco dramatyczna (o czym świadczy chociażby ilość seriali telewizyjnych, których bohaterami są lekarze), została dodatkowo udratyzowana przez «wielką historię»” (Jerzy Serczyk).

Nie ulega jednak wątpliwości, że praca toruńskiego lekarza Mariana Łysiaka jest ważnym przyczynkiem do dziejów polskiej medycyny okresu II wojny światowej i godna jest zainteresowania szerokiej rzeszy czytelników, zwłaszcza tych, którym bliska jest historia miasta i okolicy.

Ks. Józef Dębiński

Nowa publikacja o kościółku Św. Witalisa we Włocławku*

Po opublikowanej w 2001 r. *Historii Placu Katedralnego we Włocławku* Stowarzyszenie Kolekcjonerów Dziedzictwa Kulturowego Kujaw i Ziemi Dobrzyńskiej oddaje do rąk miłośników zabytków książkę pt. *Historia kościoła pw. św. Witalisa we Włocławku*, „najstarszej, gotyckiej, budowli miasta Włocławka”. Publikacja, oprócz tekstów wstępnych (wśród nich m.in. skrótowy szkic dziejów Włocławka), zawiera omówienie następujących zagadnień: *Historia kościoła św. Witalisa, Szpital katedralny św. Witalisa, Prace restauracyjne w kościele, Cechy architektoniczne kościoła, Zabytki ruchome we wnętrzu kościoła, Dobroczynicy kościoła, Nabożeństwa w kościele pw. św. Witalisa*. Całości dopełnia kalendarium, katalog zamieszczonych ilustracji i bibliografia.

Publikacja została opracowana na podstawie dotychczasowych publikacji o tym obiekcie, nie wnosi nowych ustaleń w tym względzie. Nowy jest układ treści.

Należy jednak zauważyć, że niejako zmusił on autora do, niezamierzonych zapewne, powtórzeń.

Książka jest bogato ilustrowana: 51 ilustracji, w dużej mierze zaczerpniętych z dawnych kart pocztowych. Piękne opracowanie graficzne i typograficzne publikacji, autorstwa Janusza Nowierskiego, nadające jej charakter bibliofilski, zostało jednak w znacznym stopniu zniweczone przez bardzo niewyraźne odbicie ilustracji.

Trzeba też zauważyć sporą liczbę błędów, zarówno merytorycznych (m.in. błędy w nazwiskach osób, w datach), jak i stylistycznych oraz drukarskich. A co myśleć o takim przypadku? Autor pisze, że obraz św. Witalisa „pierwotnie był w 1896 roku umieszczony w kościółku pw. św. Witalisa, obecnie w budynku Seminarium” (s. 53), tymczasem od wielu już lat znajduje się on znowu w kościółku (nad wejściem bocznym). Sugeruje to, że autor sam dawno nie oglądał zabytku, o którym pisze.

Szczególnie dużo błędów dostało się do bibliografii; widocznie nikt nie robił jej korekty. Brak też w niej jedynej do 2003 r. samoistnej (niewielkiej co prawda) publikacji o kościółku: *Pamiętka 600-lecia kościołka seminaryjskiego św. Witalisa we Włocławku 1330-1930*, Włocławek 1930; brak też innych przydatnych pozycji bibliograficznych: [R. Hankowska] A. Olejnik [pseud.], *Kościół Św. Witalisa we Włocławku*, „Ład Boży” 1988, nr 9, s. 6; [H. Brzuski] ks. H.B., *Restauracja kościółka św. Witalisa we Włocławku*, „Kronika Diecezji Włocławskiej” 28(1934), s. 282-283; *Odnowiony kościółek seminaryjski św. Witalisa oddany do użytku*, „Kronika Diecezji Włocławskiej” 56(1973), s. 177-178; S. Librowski, *Tryptyk włocławski*, „Ateneum Kapłańskie” 45(1946), s. 402-406.

Szkoda, że ta na pewno potrzebna i pięknie zaprojektowana publikacja ma tyle niedociągnięć.

K.R.

Andrzej Winiarski: *Historia kościoła pw. św. Witalisa we Włocławku*, Włocławek : Stow. Kolekcjonerów Dziedzictwa Kulturowego Kujaw i Ziemi Dobrzyńskiej 2003, 80 s. + wkładka kolor. ; il. ; 23,5 cm.

„Teologia i Człowiek”

czasopismo Wydziału Teologicznego UMK w Toruniu

W drugiej połowie listopada 2003 r. ukazał się pierwszy numer nowego czasopisma teologicznego, wydawanego jako półrocznik (w formacie B-5) przez funkcjonujący od 2001 roku Wydział Teologiczny Uniwersytetu M. Kopernika w Toruniu, a już na początku marca 2004 r. pojawił się następny numer za rok 2003. Przyjęty tytuł „Teologia i Człowiek” – według zamysłu twórców czasopisma – ma wyrażać prawdę, że „teologiczna refleksja Kościoła powinna być bliska człowiekowi, z jego kulturą, uwarunkowaniami życia” (nr 1, s. 7); prawdę, o której redakcja